

Öğrenme stratejilerinin öğrenci başarısına etkisi

Effect of learning strategies on success of student's

Zeynep Baykan,

MD.
Department of Medical Education,
Erciyes University Medical Faculty,
zbaykan@erciyes.edu.tr

Melis Naçar,

Assit. Prof., MD.
Department of Medical Education,
Erciyes University Medical Faculty,
mnacar@erciyes.edu.tr

Mümtaz Mazıcıoğlu,

Assit. Prof., MD.
Department of Family Medicine,
Erciyes University Medical Faculty,
mazici@erciyes.edu.tr

*This study was presented in the IV. National Education Congress,
May, 2-5, 2006, Adana, Turkey.*

This manuscript can be downloaded from the webpage:
[http://tipdergisi.erciyes.edu.tr/download/2007;29\(3\)220-227.pdf](http://tipdergisi.erciyes.edu.tr/download/2007;29(3)220-227.pdf)

Submitted : June 30, 2006
Revised : May 9, 2007
Accepted : May 28, 2007

Corresponding Author:

Zeynep Baykan
Department of Medical Education,
Erciyes University Medical Faculty,
38039, Kayseri, Turkey

Telephone : +90 352 4374901 - 23426
E-mail : zbaykan@erciyes.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışmada öğrencilerin öğrenme stratejilerinin belirlenmesi ve başarılarına etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Bu çalışma 155 Tıp Fakültesi Dönem bir öğrencisi üzerinde yürütülmüş, tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Çalışmada anket yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Dönem bir öğrencilerimizin %53,5'i ders çalışırken kendi ders notlarını tercih ettiklerini söylemişlerdir. Çoğu zaman/her zaman planlı çalışanlar %32,3'dür ve bu öğrencilerin not ortalamalarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Okurken veya dersi dinlerken önemli bilgilerin altını çizen ve not alan öğrencilerin not ortalamaları anlamlı ölçüde yüksek bulunmuştur. Bir önceki dersin notlarını gözden geçirerek derse giren, soru sormak üzere önceden soru hazırlayan, derste anlamadığı noktaları soran ve derste sorulan sorulara cevap vermeye çalışan öğrenciler istatistiksel olarak daha başarılı bulunmuşlardır.

Sonuç: Dönem bir öğrencilerinin derse aktif bir şekilde katılmadıklarını ve araştırma yapmadan sadece ders notlarından çalıştıkları bulunmuştur. Bu sonuçlara dayanarak eğitimcilerin derste aktif eğitim yöntemlerini daha çok kullanmalarını ve öğrencileri kaynak kitaplardan çalışmalarını konusunda yönlendirmelerini önerebiliriz.

Anahtar Kelimeler: **Öğrenme; Tıp öğrencisi.**

Abstract

Purpose: The aim of this study was to determine the learning strategies of students and to evaluate the effect on their success.

Material and Methods: This descriptive study was carried out with a sample of 155 first-year medical students. A questionnaire was administered to them.

Results: Of our first-year medical students 53.5 % stated that they prefer their own notes while they are studying. The percentage of the students studying always / usually according to a plan was 32.3 % and the grade point averages of these students were higher. The grade point average of the students who take notes and underline the important points when they are reading or listening was found to be higher. The point averages of the students, who overview the previous lesson, prepare questions about the course before the lesson and ask the points not understood in the lesson were found to be more successful.

Conclusion: First year medical students do not participate actively in lessons and only study from their notes without doing any research. From these results, we may recommend the greater usage of active training methods during class. The recommendation of books to the students would be more beneficial.

Key Words: **Learning; Students, medical.**

Giriş

Yaşantımızda gereksinim duyduğumuz bilgi, tutum ve davranışları öğrenme yolu ile kazanırız. Öğrenme doğuştan gelen özelliklerimize bağlı olduğu kadar, sonradan da geliştirebileceğimiz bir beceridir (1). Koşulların ve bazı alanlarda var olan bilgilerin üç beş yıl içinde değiştiği göz önüne alındığında çoğu bilgi ve becerimizin her geçen gün önemini yitireceği bilinmektedir (1,2). Dolayısı ile eğitim programlarımızın temel amacı “yeni durumlar için gerekli bilgi ve beceriyi mevcut olanlardan yararlanarak kendi kendimize kazanabilme” kapasitemizi arttırmak, yani “öğrenmeyi öğretmek” olmalıdır (1,3). Ancak ülkemizde birçok eğitim kurumunda; öğrencileri araştırmaya yönelten, bilgiyi kullanmayı ve problem çözmeyi geliştiren yani bilgiyi yeniden yapılandırma fırsatı veren aktif eğitim anlayışı yeni yeni gelişmektedir (2).

Öğrenirken öğrenci konuyu kendisi için anlamlı kılmaya yönelik bir zihinsel faaliyete girmediği sürece, öğrenme gerçekleşmez (1). Eğiticilerin sorumluluğu eğitim yöntem ve tekniklerini kullanarak öğrenmeyi kolaylaştıran koşulları sağlamaktır (1,4).

Öğrenciler öğrenirken birçok sorunla karşılaşmaktadırlar ancak bu sorunlar büyük ölçüde öğrencilerin etkili öğrenme stratejilerini kullanamamasından ya da nasıl öğreneceğini bilmemesinden kaynaklanmaktadır. Öğrenme stratejileri öğrenmeyi gerçekleştirmek için izlenen yollardır. Amaç öğrencinin duyuşsal durumunu etkilemek ve onun yeni bilgileri seçmesini, edinmesini, örgütlemesini ve bütünleşmesini kolaylaştırmaktır (4,5). Bugün Dünyada tıp fakültelerinin tümünde hizmet sunucu, karar verici, iletişimci, toplum lideri ve yönetici doktorlar yetiştirmek amaçlanmaktadır (6). Tıp alanında bilginin hızla artması ve değişmesi nedeni ile kendini geliştiren bu nedenle öğrenmeyi bilen doktorların yetiştirilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir (2).

Bu tanımlayıcı çalışmada Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi (EUTF) Dönem bir öğrencilerinin öğrenme stratejilerinin belirlenmesi ve başarılarına etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışma EUTF Dönem I öğrencileri üzerinde anket yöntemi ile yapılmış tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Öğrencilere hazırlanan anketin amacı anlatılmış; sonrasında öğrenciler anket formunu kendileri doldürmüşlardır. Yüz altmış iki dönem bir öğrencisinden 155'i çalışmaya

katılmıştır. Yedi öğrenciye derslere devamsızlıkları nedeniyle ulaşılamamıştır. Çalışmaya katılma oranı %95,7'dir. Anket formunda tanımlayıcı bilgileri içeren sorularla birlikte daha iyi öğrenmelerini sağlayacak çalışma stratejilerini değerlendirmek için hazırlanan sorular (çalışma planı, okurken önemli bilgilerin altına çizme-kenarına not alma, dersi dinlerken not tutma, bir önceki ve gireceği dersin notlarını gözden geçirme, konu ile ilgili soruları önceden hazırlama, derste soru sorma, sorulan sorulara cevap verme, tekrar, dersi dinlemeye engel olacak uyarılardan kaçınma, motivasyon) sorulmuştur. Öğrenciler sorulara hiçbir zaman, çok az, ara sıra, çoğu zaman ve her zaman şeklinde cevap vermişlerdir Değerlendirme aşamasında hiçbir zamanla çok az, çoğu zamanla her zaman seçenekleri hiçbir zamanla her zaman seçeneklerini işaretleyen öğrenci sayısı az olduğu için birleştirilmiştir. Öğrencilerin başarı durumları güz dönemi sonu tüm derslerinin ortalamaları olarak alınmıştır.

Veriler SPSS version 13.0 istatistik paket programına girilmiştir. Verilere ait ortalama, standart sapma, ortanca ve en küçük/en büyük değerler verilmiştir. İstatistiksel analiz olarak ki-kare testi ile verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı kontrol edildikten sonra Tek yönlü Anova Varyans Analizi (Tukey' s HSD) ve Kruskal Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırma grubunun yaş ortalaması 19,02±1,2'dir ve hepsi bekârdır. Öğrencilerin tanımlayıcı özellikleri Tablo I' de gösterilmiştir. Öğrencilerimizin %53,5'i ders çalışırken kendi ders notlarını, %33,6'sı başkalarının hazırladığı ders notlarını, %9,7'si Türkçe kaynak kitap ve dergileri, %1,9'u eski soruları, %1,3'ü yabancı dilde kaynak kitap ve dergileri birinci sırada tercih ettiklerini söylemişlerdir. Öğrencilerin %61,3'ü ders çalışırken kütüphaneyi kullandığını belirtmiştir. Kütüphaneyi kullananların %11,6'sı buradaki kitap sayısını yeterli, %46,3'ü yetersiz bulmuşlardır. Kütüphaneyi sadece ders çalışmak amacıyla kullanıp kitap sayısı ile ilgili bir fikri olmadığını söyleyenlerin yüzdesi 42,1'dir. Öğrenciler arasında internet kullanımı %93,5 tir. “İnterneti ders çalışmak amaçlı kullanıyor musunuz” sorusuna cevap veren öğrencilerin %62,8'i hiç-nadiren, %33,8'i bazen, %3,5'i ise genellikle her zaman kullandıklarını söylemişlerdir. İnternette Erciyes Üniversitesine ait web sitesindeki ders notlarından %82,1'i hiç ya da nadiren, %13,8'i bazen, %4,1'i ise genellikle ya da her zaman yararlanmaktadır.

Öğrencilerin sorulan sorulara verdikleri cevaplar ve cevaplarla birinci dönem başarı puanları arasındaki istatistiksel değerlendirme Tablo II' de gösterilmiştir.

Çalışmamızda çalışma planı yapan, okurken önemli bilgilerin altını çizen ve not alan, derse dinlerken not alan, bir önceki dersin notlarını gözden geçirerek derse giren, soru sormak üzere önceden soru hazırlayan, derste anlamadığı noktaları soran ve derste sorulan sorulara cevap vermeye çalışan öğrenciler istatistiksel olarak daha başarılı bulunmuşlardır ($p<0,05$).

“Okurken önemli bilgilerin altını çizme ve not alma”, “dinlemeye destek olarak derste not alma” açısından kız ve erkek öğrenciler arasında farklılık bulunmuştur. Kız öğrencilerin %89,2’si çoğu zaman/her zaman okurken önemli bilgilerin altını çizip not alırken bu oran erkeklerde %71,1’dir (ki-kare=7,5, $p<0,05$). Çoğunlukla/her zaman dinlemeye destek olarak derste not alma kız öğrencilerde %66,2 iken erkeklerde %42,2’dir (ki-kare=37,7, $p<0,05$).

Derste not tutan öğrencilerin etkili not alma tekniklerini kullanma durumlarına göre not ortalamaları Tablo III’ de gösterilmiştir. Derste tahtaya yazılanları not eden, not alırken kısaltma ve semboller kullanan, aldığı notları dersten sonra gözden geçiren öğrenciler daha başarılı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tartışma

Öğrenciler ders çalışırken birçok materyal kullanırlar. Öğrencilerimizin %53,5’inin ders çalışırken kendi ders notlarını, %9,7’sinin Türkçe kaynak kitap ve dergileri, %1,3’ünün yabancı dilde kaynak kitap ve dergileri birinci sırada tercih ettikleri görülmektedir. Mazıcıoğlu ve arkadaşlarının Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi altıncı sınıf öğrencileri üzerinde 2004 yılında yaptıkları bir çalışmada da öğrencilerin %1,1’ nin sınavlara kaynak kitap kullanarak çalıştıkları gösterilmiştir (7). EUTF’ de yapılan her iki çalışmada da kaynak kitap kullanımının çok düşük olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı ve sorgulayıcı hekimler yetiştirmek istiyorsak öğretim üyelerinin öğrencilerine kaynak kitaplar önermeleri gerekmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinde ikinci sınıf tıp fakültesi öğrencilerinde yapılan bir çalışmada öğrencilerin 84 saatlik sınava hazırlanma zamanlarının ortalama 36,9 saatini ders ile ilgili kitaptan ve ortalama 32,8 saatini kendi tuttıkları ders notlarından çalıştıkları gösterilmiştir (8).

Öğrenme, öğrencinin zihninde gerçekleşen bir süreçtir ve öğrenci uygun öğrenme stratejilerini kullanamazsa öğrenme gerçekleşemez (1,4). Etkili öğrenme stratejilerinden biri planlı çalışmadır (9). Etkili bir çalışma oldukça fazla zaman alır. Bunun için kişinin zamanını çok iyi kullanması ve çalışma zamanlarını planlaması gerekir (10). Bu çalışmada çoğu zaman/her zaman çalışma planı yapan öğrenciler daha başarılı bulunmuştur.

Üniversite yaşamında okunacak birçok yazılı belgenin olması okumanın amacına uygun ve etkili yapılmasını gerektirir. Bunu sağlamak için etkili okuma stratejilerini geliştirmek gerekmektedir (11,12). Okurken anlamayı kontrol etmek, metin hakkında soru sormak ve cevaplamak, yüksek sesle okumak, okunan metnin özetini çıkarmak, okurken altını çizmek, kenarına not almak kısacası incele-sorgula-oku-tekrar et-gözden geçir tekniği ile okumak etkili bir okuma becerisidir (13-15). Okurken önemli bilgilerin altını çizmek veya kenarına not almak daha sonra bu bilgileri daha kolay bulmamızı ve konuyu hatırlamamızı sağlar (15). Öğrencilerimizin etkili okuma becerilerinden “önemli bilgilerin altını çizme ve kenarına not alma” yüzdesi %78,7’dir ve bu öğrencilerin not ortalamaları (74,4±6,3) diğerlerinden yüksektir. Öğrenme, öğrenen bireyin zihinsel faaliyetlerde bulunmasını gerektirir. Zihinsel faaliyeti teşvik etmenin bir yolu da tekrardır (16). Tekrar edilen bilgiler, uzun süreli hafızaya kaydedilir (9,10,13). Araştırmaya alınan öğrencilerin % 70’inin okuduğu bölümleri istenilen düzeyde gözden geçirmedikleri ve bilgilerini tazelemedikleri görülmüştür.

Öğrencinin not alma eylemi, ders sırasında öğrencinin 10-15 dakika sonra ilgisinin dramatik olarak düştüğü göz önüne alındığında, öğrencinin çevreyle ilgilenmesini önleyerek derse katılımını ve konsantrasyonunu arttıran, düşünmesini sağlayan ve öğrencinin aktif dinleme becerisini geliştiren bir yöntem olarak düşünülebilir (13,16-20). Dunkel ve Dany çalışmalarında Minosota Üniversitesindeki mezuniyet öncesi öğrencilerin %100’ ünün dersler sırasında not tuttıklarını bulmuşlardır (17). Morrison ve arkadaşlarının yaptığı başka bir çalışmada ise tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin tümünün ders sırasında eğitimcilerin notları ellerinde olduğu halde not tuttıkları gözlemlenmiştir (21). Eisner ve Rohde’de yaptıkları bir çalışmada ders sırasında not tutmalarına izin verilmediğinde öğrencilerin %50’ sinin çok mutsuz olduklarını rapor etmişlerdir (17). Bu çalışmada ise tıp fakültesindeki dönem bir öğrencilerinin %70’inin çoğu zaman veya her zaman not tuttıkları ve not tutan

öğrencilerin not ortalamasının diğer öğrencilerden yüksek olduğu gösterilmiştir. Öğrencilerin kendi notlarını aldıkları zaman önemli bilgileri kalıcı bellekte daha uzun süre sakladıkları göz önüne alındığında önemlidir, bunun için öğrenciler not tutmaya özendirilmelidir (17).

Derslerde etkili notlar tutabilmek için öğrenciler eğiticinin neler söylediğini dikkatle dinlemeli, tahtaya yazdığı veya defalarca tekrar ettiği noktalara önem vermelidir (22). Not tutarken eğiticinin her dediğini yazmaya çalışmak önemli noktaları kaçırmamıza neden olacağından kısaltmalardan yararlanarak zaman kazanılmalıdır. Dersten sonra alınan notları gözden geçirmek de etkili not tutmanın önemli bir basamağıdır. Bu sayede bilgiler akılda daha taze iken; derste anlayamamış ve anlamakta zorlanılan bölümlerin tekrar edilme fırsatı olur. Aynı zamanda, akıldaki sorulara cevap bulunabilir ve derste yapılan kısaltmalar değiştirilebilir (22). Çalışmamızda da çoğu zaman/her zaman derslerde not tutan 108 öğrencinin değerlendirmesinde eğiticinin tahtaya yazdıklarını not edenlerin, not alırken kısaltmaları kullananların ve dersten sonra aldığı notları gözden geçirenlerin not ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrenciler televizyon izlemek ve birbirleriyle sohbet etmekte dâhil edildiğinde gün içindeki vakitlerinin yaklaşık %50'sini dinleyerek geçirirler. Sınıftaki zamanlarının da yüzde yüze yakını dinleyerek geçmektedir (23). Üniversite hayatımızda öğreneceklerimizin büyük bir kısmı bize sözel olarak anlatılır, bunun için çok iyi bir dinleyici olmak gerekir. İyi bir dinleyici olabilmek derse hazırlıklı gelmekle, dinlemeye istekli olmakla, kafanızdaki sorulara cevap bulabilmek için dinlemekle, dinlerken hayal kurmamakla ve aktif bir dinleyici olmakla sağlanabilir. Derse girmeden önce bir önceki derste anlatılan notları tekrar etmek ve o günkü dersle ilgili okuma yapmış olmak dinlemenin etkinliğini arttıracaktır (15,23). Aynı zamanda bu derste de etkili notlar tutulmasını sağlayacaktır (22). İyi bir dinleyici derste konuşmaz ve dikkat dağıtıcı şeylerden uzak durur (24). Çalışmamızda da çoğu zaman/her zaman dersle ilgili okuma yapıp derse girenlerin, derste dinlemeye engel olacak uyarılardan kaçınanların not ortalamaları diğer iki gruptan yüksek bulunmuştur.

Bir diğer öğrenme stratejisi derse aktif katılımdır. Öğrencinin pasif ders anlatımında, gördüğü ve duyduğu bilgileri hatırdaki tutma oranı ancak %20'dir (2). Soru sormak ya da sorulan soruları yanıtlamak öğrenciyi düşünmeye yöneltir, zihinsel olarak aktifleştirir ve konuyu

anlamasına yardım eder (2). Soru sormak üniversitede kazanılması gereken çok önemli bir beceridir (25). Ayrıca yazılı veya sözlü anlatımdan sıkılan öğrencilere konuşma fırsatı verir. Soru sorma ve soruları yanıtlama öğrenci başarısını arttırmaktadır (2,25). Öğrencilerin soru sorması da onların verilen işlere ne kadar katıldıklarının ve konuyu kavramaya çalışıp çalışmadıklarının göstergesidir. Yapılan araştırmalarla soru üretmenin, onların aktif ve bağımsız öğrenenler olmasını kolaylaştırdığı saptanmıştır. Soru üretmek öğrencinin başarısını arttırmaktadır. Öğrenciler derse, kendileri soru çıkarırken ve yanıtlarken öğretmenin hazır olarak sunduğu soruları yanıtlarken olduğundan daha fazla katılırlar ve bilgileri daha derin işlerler (2). Bizim öğrencilerimizin %30'unun derste sorulan sorulara cevap vermeye çalıştıkları, %16'sının derste konu ile ilgili soru sordukları ve %12,3'ünün sınıfta sormak üzere konu ile ilgili soruları önceden hazırladıkları ve bu öğrencilerin daha başarılı oldukları gösterilmiştir.

Motivasyon belli amaçlara ulaşmak için bir güç kazanma halidir. İçsel veya dışsal olabilir. Çalışmamızda gruplar arasında not ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamış olmasına rağmen içsel ve dışsal etkenleri dikkate alma durumu artıkça not ortalamalarının yükseldiği görülmektedir.

Sonuç olarak, Dönem bir öğrencilerinin sadece ders notlarından çalıştıkları, planlı çalışmadıkları ve derse aktif olarak katılmadıkları gösterilmiştir. Öğrenme ise öğrencilerin fikri katılımı ve uygulamasını gerektirir. Bu sonuçlara dayanarak Fakültemizde öğrencilerimizin daha etkin öğrenebilmeleri için, aktif katılımlarının sağlanabileceği eğitim ortamlarının oluşturulması önerilebilir. Ders sunumunda kullanılan derse etkili giriş, rol oynama, soru cevap, özetleme gibi çok sayıda yöntem kullanma ve kaynak kitaplardan çalışmalarını konusunda yönlendirilmelerinin öğrenmelerini hızlandıracağı ve öğrenme kalitelerini artıracacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda öğrenme stratejilerini daha iyi kullanabilmeleri için bu konuda öğrencileri bilgilendirmek için çeşitli sunular yapılabileceği düşünülmektedir.

Tablo I. Dönem I Öğrencilerinin Bazı Tanımlayıcı Özellikleri

	Sayı	%
Cinsiyet (n=155)		
Erkek	90	58,1
Kadın	65	41,9
Mezun Oldukları Lise (n=155)		
Anadolu Lisesi	90	56,8
Fen Lisesi	29	18,8
Normal Lise	14	9,1
Süper Lise	14	9,1
Özel Lise	10	6,2
EUTF' nin Kaçınıcı Tercihleri Olduğu (n=151)		
İlk beş tercihinden biri	88	58,2
Diğer	63	41,8
Tıp Eğitimini Tercih Etme Nedenleri* (n=155)		
İnsanlara yardım etmek için	107	69,0
Ailem ve çevrem istediği için	38	24,5
Toplumda iyi bir yer edinmek için	26	16,8
İyi para kazanmak için	15	9,8
Diğer	15	9,8
Ders Çalışırken Birinci Sırada Tercih Ettikleri Yöntem (n=155)		
Kendi ders notları	83	53,5
Başkalarının hazırladığı ders notları	52	33,6
Türkçe kaynak ve kitaplar	15	9,7
Eski sorular	3	1,9
Yabancı dilde kaynak ve kitaplar	2	1,3

* Soruya bir öğrenci birden fazla cevap verebilmiştir. Yüzdeler 155 öğrenci üzerinden alınmıştır

Tablo II. Öğrencilerin öğrenme stratejilerine göre dağılımları

	%	Not Ortalaması $\bar{X} \pm SS$	Ortanca (min-max)	p
Çalışma planı yaparım*				
Hiçbir Zaman/Çok Az	33,5	72,1±6,1	71,4(62,7-86,3)	
Ara Sıra	34,2	72,8±6,3	71,2 (61,3-86,7)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	32,3	76,4±6,8	77,3 (54,9-90,7)	0,001
Okurken önemli bilgilerin altını çizer ve kenarına not alırım*				
Hiçbir Zaman/Çok Az	7,8	71,2±7,6	70,7 (63,2-83,2)	
Ara Sıra	13,5	71,4±7,6	68,6 (62,0-86,7)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	78,7	74,4±6,3	74,1 (54,9-90,7)	0,044
Dersi dinlerken önemli noktaları belirlemeye ve not almaya çalışırım**				
Hiçbir Zaman/Çok Az	14,2	70,3±6,1	69,3 (62,7-85,9)	
Ara Sıra	16,1	72,1±6,0	70,9 (62,0-84,4)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	69,7	74,7±6,6	74,8 (54,9-91,0)	0,006
Dersi daha etkili dinleyebilmek derse bir önceki dersin notlarını gözden geçirerek girerim*				
Hiçbir Zaman/Çok Az	53,6	72,2±6,4	70,9 (61,3-86,3)	
Ara Sıra	32,9	75,2±6,2	75,6 (54,9-90,7)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	13,5	76,3±7,2	73,0 (66,3-88,3)	0,004
Dinleyeceğim dersle ilgili okuma yapıp derse girerim**				
Hiçbir Zaman/Çok Az	67,1	73,1±6,3	72,1 (62,0-88,0)	
Ara Sıra	27,1	74,9±7,4	74,1 (54,9-90,7)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	5,8	75,2±5,5	74,4 (68,0-84,9)	0,292
Sınıfta sormak üzere konu ile ilgili soruları önceden hazırlarım*				
Hiçbir Zaman/Çok Az	60,6	72,8±6,3	71,5 (62,0-88,0)	
Ara Sıra	27,1	74,9±6,3	75,0 (61,3-91,0)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	12,3	75,7±8,1	75,9 (54,9-88,3)	0,035
Anlatılan derste anlamadığım noktaları sorarım**				
Hiçbir Zaman/Çok Az	39,3	72,1±6,0	71,6 (62,0-86,7)	
Ara Sıra	30,3	74,6±6,2	74,0 (61,3-86,3)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	30,4	75,0±7,4	75,2 (54,9-91,0)	0,041
Derste konu ile ilgili sorular sormaya çalışırım*				
Hiçbir Zaman/Çok Az	48,4	73,0±6,2	71,6 (62,0-86,7)	
Ara Sıra	35,5	74,2±6,4	74,1 (61,3-91,0)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	16,1	75,0±8,0	76,5 (54,9-88,3)	0,194
Derste sorulan sorulara cevap vermeye çalışırım*				
Hiçbir Zaman/Çok Az	38,7	72,2±6,3	70,6 (62,0-86,3)	
Ara Sıra	31,6	73,9±6,3	75,0 (61,3-91,0)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	29,7	75,6±7,0	75,6 (54,9-88,3)	0,012
Okuduğum bölümleri tekrar ederim**				
Hiçbir Zaman/Çok Az	32,9	72,2±6,6	70,5 (62,0-86,7)	
Ara Sıra	39,4	73,9±5,7	74,0 (63,2-90,7)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	27,7	75,3±7,5	75,9 (54,9-88,3)	0,075
Dersi dinlememe engel olacak uyarılardan kaçınırım**				
Hiçbir Zaman/Çok Az	21,9	72,2±6,5	70,9 (62,7-86,3)	
Ara Sıra	27,1	72,6±6,2	71,8 (54,9-84,5)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	51,0	75,0±6,7	75,1 (61,3-91,0)	0,056
İçsel ve dışsal etkenleri dikkate alarak öğrenme isteğimi yönlendiririm**				
Hiçbir Zaman/Çok Az	16,8	71,4±6,5	70,2 (62,7-88,0)	
Ara Sıra	29,7	73,7±7,0	72,3 (61,3-86,7)	
Çoğu Zaman/Her Zaman	53,5	74,5±6,4	74,4(54,9-91,0)	0,129

* Kruskal Wallis Varyans Analizi, ** Tek yönlü ANOVA testi

Tablo III. Derste Not Tutan Öğrencilerin Etkili Not Alma Tekniklerini Kullanma Durumlarına Göre Dağılımları

	%	Not Ortalaması $\bar{X} \pm SS$	F	p
Derste öğretmenin tahtaya yazdıklarını not ederim				
Hiçbir Zaman/Çok Az	3,7	65,9±3,4		
Ara Sıra	22,2	72,5±4,1		
Çoğu Zaman/Her Zaman	74,1	75,9±6,8	6,914	0,002
Not alırken kısaltmalar ve semboller kullanım				
Hiçbir Zaman/Çok Az	4,6	67,7±5,5		
Ara Sıra	20,4	75,5±6,3		
Çoğu Zaman/Her Zaman	75,0	75,0±6,6	3,196	0,045
Derste aldığım notları dersten sonra gözden geçiririm				
Hiçbir Zaman/Çok Az	14,8	70,8±5,6		
Ara Sıra	36,1	74,7±5,9		
Çoğu Zaman/Her Zaman	49,1	76,1±7,0	4,092	0,019

Kaynaklar

1. Yıldırım R. *Öğrenmeyi Öğrenmek* (8. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık;2003, s3-177.
2. Açıkgöz K. *Aktif Öğrenme* (6. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları; 2005, s1-16.
3. 'Öğrenme ve Öğrenme Stratejileri' (düzenleme tarihi: 11.07.2005) <<http://www.supermp3.org/archive/index.php?t-33303.htm>> (erişim tarihi: 26.04.2006)
4. Açıkgöz K. *Etkili Öğrenme ve Öğretme* (6. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları; 2005, s8-12, 66-89.
5. 'Erdem A.R. Öğrenmede Etkili Yollar: Öğrenme Stratejileri ve Öğretimi' <<http://ilkoğretim-online.org.tr>> (erişim tarihi: 26.04.2006)
6. Boelen C. *Frontline doctors of tomorrow*. *World Health*, 1994, 47:4-5.
7. Mazıcıoğlu MM, Naçar M, Yazıcı C, Günay O. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi 'ndeki Eğitimin Öğrenciler tarafından değerlendirilmesi. *Türk Aile Hekimliği Dergisi* 2005;9:113-116.
8. Sleight D., Mavis BE., *Study Skills and Academic Performance Among Second Year Medical Students in Problem Based Learning*. *Medical Education Online* 2006; 11: 23.
9. Baykal H. *Öğrenme Stratejileri* (1.Baskı) Güvender Yayınları, İstanbul 2004.41-72.
10. 'Study Skills' <<http://instruct.westvalley.edu/norris/studyskills.html>> (erişim tarihi: 12.02.2007)
11. 'Effective Reading Strategies' <<http://hedc.otago.ac.nz/hedc/sld/Study-Guides-and-Resources/Effective-Reading-Strategies.html>> (erişim tarihi:16.01.07)
12. 'Effective Reading and Note-making Study Skills' <http://www.uwic.ac.uk/ltsu/u_area/studyskills/unit04.html> (erişim tarihi:13.02.07)
13. 'Başkent Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi. Etkili Öğrenme Yöntemleri' <<http://www.baskent.edu.tr/aday/Etkili-Öğrenme-Yöntemleri.pdf>> (erişim tarihi: 12.05.06)
14. Addison A, *Effective Reading Strategies* <<http://writing2.richmond.edu/writing/web/effread.html>>(erişim tarihi:13.02.07)
15. 'Study Skills' <http://www.trctc.comnet.edu/ed_resources/tasc/Training/Study_Skills.htm> (erişim tarihi:13.02.07)
16. Howe M.J.A (Çeviri: Kılıç E.). *Öğrenme Psikolojisi* (1. Basım). İstanbul: Alfa Yayınları, 2001.
17. Mac Yin M, *Notetaking - An Overview*. *The English Teacher* 1991; Vol XX October. <<http://www.melta.org.my/ET/1991/main10.html>> (erişim tarihi: 12.05.06)
18. Tran T.A.T., Lawson M., *Students' procedures for reviewing lecture notes*. *International Education Journal* 2001;2:278-293.
19. Boch F, Piolat A, *Note taking and Learning: A Summary of Research* <<http://wac.colostate.edu/journal/vol16/boch.pdf>> (erişim tarihi:15.05.06)
20. Lujan LH, Dicarlo SE, *Too much teaching, not enough learning: what is the solution?*. *Adv. Physiol Educ* 2006; 30:17-22.
21. Morrison EH, McLaughlin C, Rucker L, *Medical Students' note-taking in a Medical Biochemistry Course: an Initial Exploration*. *Medical Education* 2002; 36: 384-386.
22. 'Taking Notes in Class' <<http://www.educationatlas.com/taking-notes-in-class.html>> (erişim tarihi: 13.02.07)
23. 'Good Listening in Class' <<http://www.educationalatlas.com/listening-in-class.html>> (erişim tarihi:13.02.07)
24. *Effective Reading and Note-making Study Skills* <http://www.uwic.ac.uk/ltsu/u_area/studyskills/unit04.html> (erişim tarihi:13.02.07)
25. 'How to be a good learner' <http://www.uwic.ac.uk/ltsu/u_area/studyskills/unit02.html> (erişim tarihi: 13.02.2007)